

2 Okruhy ústních zkoušek bakalářských studijních programů

2.3 Studijní program Hospodářská politika a správa (HPS)

2.3.1 Společný základ programu Hospodářská politika a správa

1. **Formy a stádia integrace;** regionalizace, globalizace, integrace v ekonomické, politické a bezpečnostní sféře, stádia ekonomické integrace, zóna volného obchodu, celní unie, vnitřní trh, hospodářská a měnová unie, mezinárodní instituce.
2. **Historie evropské integrace;** motivy evropské integrace po druhé světové válce, proces prohlubování integrace, proces rozšiřování integrace, Schumanova deklarace, Evropské společenství uhlí a oceli, Evropské hospodářské společenství, Evropské společenství pro využití atomové energie, Jednotný evropský akt, Smlouva o EU, Amsterodamská smlouva, Smlouva z Nice, Lisabonská smlouva.
3. **Instituce a legislativa EU;** Evropská rada, Rada EU, Evropská komise, Evropský parlament, Evropský soudní dvůr, Evropský účetní dvůr, hlasování jednomyslné / kvalifikovanou / prostou / absolutní většinou, spolumozhodovací procedura, nadnárodní vs. mezivládní charakter rozhodování, primární legislativa, sekundární legislativa, nařízení, směrnice, rozhodnutí, doporučení, implementační lhůta.
4. **Politiky a rozpočet EU;** společné politiky, sdílené politiky, doplňující politiky, výlučné kompetence EU, princip subsidiarity, zemědělské dávky, cla, zdroj založený na DPH, zdroj založený na HND, výdajové okruhy rozpočtu EU, finanční perspektiva, vyrovnanost rozpočtu, rozpočtové bilance.
5. **Rozšiřování a budoucnost EU;** kodaňská kritéria, kandidátské státy, potenciální kandidátské státy, proces přistoupení ČR do EU, Nástroj předvstupní pomoci, vícerychlostní Evropa, variabilní geometrie, Evropa „na jídelníčku“, Spojené státy evropské.
6. **Politické a vojenské integrační celky;** Organizace spojených národů, Organizace severoatlantické smlouvy, Valné shromáždění OSN, Rada bezpečnosti OSN, Mezinárodní soudní dvůr, cíle a principy fungování NATO – článek 5, síly rychlé reakce NATO, vztah k EU.
7. **Globální ekonomické integrační celky;** ekonomická integrace, globalizace, Mezinárodní měnový fond, Skupina světové banky, Světová obchodní organizace, platební bilance, stabilita směnných kurzů, úvěrová politika, program odpuštění dluhů, boj proti chudobě, liberalizace mezinárodního obchodu, doložka nejvyšších výhod, mnohostranná kola jednání, konsensus.
8. **Regionální ekonomické integrační celky;** Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD), Evropská zóna volného obchodu (EFTA), Evropský hospodářský prostor (EHP), Severoamerická zóna volného obchodu (NAFTA), Společný trh jihu (MERCOSUR), Sdružení států jihovýchodní Asie (ASEAN), Asijsko-Pacifická ekonomická spolupráce (APEC), členské státy, vztah k EU.
9. **Ekonomické odůvodnění existence vlády;** mikroekonomické a makroekonomické příčiny tržního selhání, mimoekonomické příčiny tržního selhání, příčiny vládních zásahů, vládní selhání.
10. **Externality;** vymezení, dělení a důsledky externalit, řešení externalit dle A. C. Pigou, Piguova daň a její kritika, řešení externalit dle H. Coase, Coaseho teorém a jeho kritika, další způsoby řešení externalit, emisní limit, Cap-and-Trade.
11. **Rozpočtová soustava;** vymezení rozpočtu, rozpočtové zásady a pravidla, rozpočtová skladba, rozpočtový proces, mimorozpočtové peněžní fondy, rozpočty územní samosprávy, rozpočtová soustava v ČR.
12. **Veřejné výdaje;** členění výdajů, struktura výdajů, teorie zdůvodňující růst veřejných výdajů, efektivnost veřejných výdajů, výdaje v rozpočtové soustavě v ČR.
13. **Veřejné příjmy;** členění příjmů, daňové příjmy, daňové soustavy (důchodové, spotřební, majetkové), příjmy v rozpočtové soustavě v ČR.

14. **Deficit veřejného rozpočtu;** veřejný deficit, zdroje fiskální nerovnováhy, primární deficit, cyklický, strukturální a celkový deficit, skutečný deficit, aktivní deficit, pasivní deficit, řešení problému fiskální nerovnováhy – krytí deficitu, fiskální a rozpočtové důsledky existence deficitu, vývoj struktury salda veřejných rozpočtů v ČR.
15. **Veřejný dluh;** členění veřejného dluhu, formy státního dluhu, hlavní příčiny růstu státního dluhu, důsledky veřejného dluhu, řešení dluhového problému, správa dluhu, vztah veřejného deficitu a dluhu, veřejný dluh v ČR.
16. **Fiskální federalismus;** pojem a vznik fiskálního federalismu, principy fiskálního federalismu, modely fiskálního federalismu, decentralizační funkce veřejných financí, decentralizační teorém, Tieboutova hypotéza, model fiskálního federalismu v České republice.
17. **Vymezení hospodářské politiky;** důvody státních intervencí, cíle hospodářské politiky a vztahy mezi nimi, nositelé, nástroje, liberální a intervencionistický přístup k hospodářské politice, omezení hospodářské politiky.
18. **Stabilizační politika;** příčiny cyklických oscilací, pojetí stabilizační politiky, nástroje, pravidla versus diskrece ve stabilizační politice, politika jemného a automatického ladění, rizika aktivistické stabilizační politiky.
19. **Fiskální politika;** cíle fiskální politiky, diskreční opatření, vestavěné stabilizátory, deficit státního rozpočtu a jeho financování, důsledky a možnosti stabilizace veřejného dluhu.
20. **Monetární politika;** cíle monetární politiky, nezávislost a kredibilita centrální banky, přímé a nepřímé nástroje, cílování inflace v měnové politice, měnově-politické režimy (transmisní mechanismy).
21. **Vnější hospodářská politika;** otevřenost ekonomiky, platební bilance a vnější ekonomická rovnováha, specifické nástroje vnější hospodářské politiky, obchodní politika, kurzové režimy, vztah vnitřní a vnější rovnováhy.
22. **Politika ochrany hospodářské soutěže;** cíle soutěžní politiky, nositelé, vymezení relevantního trhu, formy omezování hospodářské soutěže.
23. **Prorůstová politika;** zdroje hospodářského růstu, mezinárodní komparace ekonomické výkonnosti, možnosti a meze hospodářské politiky při podpoře dlouhodobého ekonomického růstu.
24. **Sociální politika a politika zaměstnanosti;** cíle sociální politiky, příčiny důchodových nerovností a možnosti jejich měření, principy sociální politiky, stát blahobytu (vymezení, vývojové etapy, problém udržitelnosti státu blahobytu); cíle politiky zaměstnanosti, aktivní a pasivní politika zaměstnanosti.